

Rejsebeskrivelse fra 1895.

Den følgende rejsebeskrivelse er fundet i gemmerne fra min farmors efterladte ting. Min farmor, Anine Jensine Christensen, er født og opvokset i Vestervig. Hun blev gift med min farfar Niels Søgaard Mortensen, der er født i Hellerød, Thyholm, i 1875. Dåbsattest angiver: Født 30. oktober 1875, Hellerød By, Sønderbjerg Sogn. Hjemmedøbt 3. november og fremvist i kirken 26. december. Søn af husmand og fisker Thomas Mortensen og hustru Ane Iversen Nergaard. Underskrevet af sognepræst Edvard Paludan, Sønderbjerg Præstegård. Min farfar blev uddannet indenfor handel og var ekspedient i forskellige handelselskaber i forskellige byer (Sæby, Svendborg og København).

Af denne beskrivelse ses min tilknytning til Thyholm via blodets bånd. Da jeg bosatte mig efter mit giftermål med Flemming (Kamp Nielsen, dyrlæge, født i København) på Thyholm, sagde min far, at nu skulle jeg til "det forjættede land". Han havde tilbragt ferier i Vestervig og Hellerød mange gange.

Min farfar købte 1905 en forretning i Middelfart, hvor jeg er født og opvokset. Han døde ret tidligt ca. 1938 og min farmor førte forretningen videre hjulpet af min far, der også var blevet handelsuddannet. (Født 1917).

Den omtalte rejsebeskrivelse er skrevet af Abelone Mortensen, en søster til min farfar, født 1867 i Hellerød. Den følger her:

"Rejsen blev begyndt Lørdag d. 23. juni fra Uglev Kl. 7 1/2. I Struer Kl. 9 1/2, hvor vi besaa Kirken samt det nye Anlæg. Ankom til Stoholm Kl. 4, hvor Madsens Far holdt med Vogn efter os til Sjørup, hvor vi var til Mandag Morgen - vi var i Sjørup Plantage om Søndagen - vi kørte til Stoholm og derfra med Toget til Viborg, hvor vi besøgte min Broder og mange Venner - vi tog fra Viborg til Kjøbenhavn Tirsdagmorgen Kl. 9 - ankom 8 3/4 til Kjøbenhavn - vi rejste sammen med den Nørrejske Bagerforening, som skulde til Kjøbenhavn og aabne en udstilling - vi passerede den italienske eskadre i Storebælt - da vi kom til Kjøbenhavn var begge mine søstre og min svoger paa Banegaarden med Drosche efter os - vi kom iseng Kl. 12. Onsdag Kl. 9 i Frederiksberghave og ud til Slottet samt i Zoologiskhave og Eftermiddagen og Aftenen i Tivoli til Journalistfest - der var 35.000 Mennesker - det var en storartet fest - vi kom først hjem Kl. 2 1/4 - Torsdagmorgen Kl. 9 tog vi med Sporvogn til Nørrebroerbanegaard og med Toget til Klampenborg forbi Hellerup og Charlottenlund - vi kørte med Carabang til Raavad gennem Dyrehaven, hvor vi saa mange raadyr samt Jagtslottet, som kaldes Eremitagen - vi gik fra Raavad gennem skoven til Strandmøllen, hvor jo Herr Drevesen har Papirfabrik - vi spidste i Haven der og spadserede til Skodsborg og derfra til Bøllemosen og saa kom vi igjen i Dyrehaven op til Fortunen, hvor vi atter spidste, og derfra gennem Ulvedalen (hvor vi saa de største Dyr og de var næsten tamme) til Dyrehavs Bakken - vi drak af Kirsten Piils Kilde - og derfra til Klampenborg, hvor vi ankom Kl. 9 og tog atter med Toget til Kjøbenhavn - gik til sengs 12 1/2 - Fredagmorgen var vi i Kongelig Etnografisk Museum samt paa Kristiansborg Slotsruiner og i de Kongelige Stalde, hvor vi saa 37 Heste samt i Vognremissen, hvor der var 24 Ekvipager foruden Guldkareten og nogle Børnevogne og Kaner - vi var derefter paa Kvindernes Udstilling samt en Maleriudstilling - derfra i Ørstedsparken og med Drosche til Frihavnen, hvor der var en storartet Udsigt hel ind over Sverigsland

- vi gik tilbage ad Langelinie, hvor vi spidste og hvor vi kunde se Trekrone samt Middelgrundsfortet og Fæstningsværftet - der var mange sejlere, thi der var stor Middag for Kongen paa een af de fremmede Krigsskibe, som laa i Havnen, og der blev skudt mange Kanoner - vi spadserede hjem forbi den Russiske Kirke, Helligaands Kirke, Marmor Kirken, Engelsk Kirke, Garnisons Kirke og Holmens Kirke samt Amalienborg Slot - vi var i Cirkus Busk fra Kl. 8 - 11 1/4 - vi tog med Sporvogn hjem - Kom iseng Kl. 12 1/2. Lørdagmorgen med Sporvogn Kl. 7 1/2 til Nørrebrobanegaard med Toget til Hillerød vi passerede Hellerup, Gjentofte, Bernstorff Slot, Lyngby, Furesø, Holte, Sælsø, Birkerød, Sorgenfri Slot, Lillerød - ankom til Hillerød Kl. 10 1/2 - vi kørte med Carabang til Frederiksborg Slot, hvor vi var inde samt i den smukke Kirke - vi hørte den nye klokkespil - vi var i Slotshaven, hvor der var en stor Frihedsstøtteaf Grev Reventlov samt en lille Ø ved Slottet som kaldes Dronningeøen - vi gik derfra til Badstuen og Fiskepavaliongen forbi Kongekilden, hvor en gammel kone solgte Vand - saa kom vi til Kongealleen, hvor Kristian den fjerde i sin tid altid betalte sine Arbejdere deres Løn - der var en Sten i form af en Stol, hvor han sad, og Stenen bar Mærket 1628 - vi gik op til Gjæstgivergaarden, hvor vi spidste, og saa kom Vognen og kørte os til Fredensborg Slot gennem Skoven forbi Esrom Sø - vi var i Slotshaven, hvor vi saa den Russiske Pavaliong samt Thepavaliongerne og ned til Kongebroen, hvor der var en storartet udsigt over Esrom Sø med Nøddebo samt Grib Skov ed den modsatte side - vi gik derfra til Højre til Normandsdalen, hvor der var meget smukt, der stod en meget stor Støtte midt i Dalen omgivet af 59 Marmorfigurer af Norske Bønder de vare fordelte i 3 Kredse den ene Kreds højere end den anden og mellem hver Figur var der et stor Træ - vi gik derpaa til Venstre gennem Sukkenesallee op til Slottet - lidt til Højre fra Slottet er en lille Øe med to stor Træer, samt en stor Statue af en Kvinde - og ved enden af Slottet ligger Marmorhaven, som var ualmindelig smuk med utallige Roser samt alleslags Blomster og Blomstrende Træer og en masse smaa og store Marmorfigurer - vi spidste i den sorte Kro lidt nedenfor Slottet og tog med Toget fra Fredensborg Kl. 8 til Kjøbenhavn - iseng Kl. 12. - Søndagmorgen fra 4-6 et meget stærk Tordenvejr med heftige Haglskyld - Kl. 10 1/2 med Drosche til Havnen og tog med Dampskibet Gjedser til Malmø, hvor vi ankom Kl. 1 - vi - vi sejlede forbi Dragør samt den store Engelske Eskadre, Trekrone, Lynetten, Middelgrundsfortet samt Øen Saltholm midt mellem Kjøbenhavn og Malmø - vi spidste i Kongeparken hvor der var Consert og alting var meget dyrt - vi gav 35 øre for en Baier - vi var paa Kong Gustavs Slot, som ligger bag ved Parken omgivet af Voldgrave og med flere Kanoner paa Voldene. Slottet bliver nu afbenyttet til Kasserne og Fængsel - vi saa mange Svenske Officerer og Soldater deres Uniform er smukkere end den Danske - vi var tillige paa Raadhuset - i Knudsalen, hvor det mægtige Knudsgilde forhen holdt sine møder - der var flere smaa berømte Sale, som vi ogsaa var i - derfra gik Turen til den smukke St. Peters Kirke og derfra Rundt i Byen, som ogsaa var rigtig smukt - vi sejlede fra Malmø lidt over 6 og kom til Kjøbenhavn Kl. 8 og tog med Sporvogn hjem - iseng Kl. 11 1/2 - Mandagmorgen fra 6-8 1/2 meget stærk Tordenvejr hele Huset rystede - Kl. 10 i Panoptikon - vi kørte med Sporvogn derud saa gik vi derfra forbi Rundetaarn til Rosenborgslotshave, hvor vi ankom lidt før 12 - og i Slotsmuseum Kl. 12 1/2 - vi tog med Drosche hjem, hvor vi ankom Kl. 3 1/4 og Kl. 8 tog vi med Toget fra Kjøbenhavn til Frederikshavn - det var meget smukt Vejr til vi kom til Vejle - (Korsør og Fredericia Havn var begge meget smukt iluminerede) saa begyndte det at regne og blev ved til vi kom til Frederikshavn, hvor Niels holdt med Vogn fra Sæby efter os, og da vi kørte blev Vejret meget smuk - det var en dejlig Køretur langs med Kattegatsstrand - vi ankom til Sæby Kl. 2 Tirsdageftermiddag og tog ind på Clasens Hotel, hvor der var bestilt 2 Værelser til os - vi gjorde lidt Tojlette og drak Kaffe og gik derfra om til Hyldahls, hvor vi blev venligt modtaget. Niels gik saa med os i Skoven samt til den meget berømte Jernkilde,

hvor der er saa mange Kurgjæster - vi var ogsaa paa den nye Badehotel, som ikke var hel færdig - vi gik saa hjem hos Hyldahls og spidste til Aften Kl. 7 - Kl. 9 gik vi igjen ud at spadserere - blandt andet i Clasens Have, hvor den gamle 80-aarige Clasens (som børnene kaldte Altmesteren) vidste os omkring - han holdt selv Haven istand baade Plantning og Saaning, Vanding, Lugning og Skuflen og Haven var endda meget stor og smukt samt godt vedligeholdt - iseng Kl. 11 - Onsdag sov vi til Kl. 10 - vi drak Kaffe paa Hotellet og gik igjen til Hyldahls - Niels var saa med os ved Havnen og saa Dampskibet Falster løb ind - vi besaa Kirken, som er meget gammel - saa gik vi hos Hyldahls og spidste til Middag og drak Kaffe - om Eftermiddagen var vi i Sæbygaard, som ligger en fjerdingvej vest for Byen og er en meget gammel og stor Gods med Taarne og Spir og Voldgrave - vi gik gjennem Skoven hjem og var hos Hyldahls resten af tiden. Børnene holdt meget af os og vi af dem - Fruen spillede Fortopiano og sang for os og Hr. Hyldahl læste Fortællinger i Jydsk Mundart for os. Det var meget morsomt at høre - vi tog med Posten Torsdagmorgen Kl. 2 til Frederikshavn og derfra med Toget til Randers, hvor vi kom Kl. 9 1/2 - vi var hele Byen rundt samt ved Havnen og paa Skovbakken og i Lunden og paa Sct. Mortens Kirkegaard, som er meget smukt - der ligger en hel del Krigere begravede og der vajer Fane over deres Grave alle tider - vi tog med Toget til Viborg Kl. 1 1/2 - kom til Viborg Kl. 4 og var der til Fredageftermiddag Kl. 4 og saa gik Turen til Uglev, hvor vi ankom dygtig trætte efter at have tilbragt nogle yndige Dage, som vi meget sent glemmer.

Hellerød den 5. Juli 95

Abelone Mortensen.

Jeg er imponeret over, så meget de har set og oplevet. At jeg så skulle ende med at bosætte mig her med min mand og stifte familie på den samme egn, er blot en af skæbnens sjove luner, som jeg godt kan glæde mig over. Jeg har aldrig fortrudt, at min rejse i livet endte her.

Hanne Søggaard (Kamp) Nielsen.

Note: Den Niels, der nævnes i Sæby er min farfar.